Emmi Papinniemi

Liikennevaloissa

Jalavatie. Almvägen. Eriväriset kerrostalot Mannerheimintien laidalla jäävät yksi kerrallaan taakse kympin raitiovaunun rullatessa kiskoja eteenpäin. Onneksi perjantai-illan kello neljän ruuhka rajoittuu vieressä kulkeville autokaistoille, joilla ärtyneen näköiset autoilijat tyytyvät vain rummuttamaan rattejaan paikallaan seisovissa menopeleissään. Ratikankin vauhti tosin hidastuu pysäkkiä lähestyttäessä. Jarrutus on sulava, miltei äänetön. Pysähtynyt raitiovaunu avaa ovensa, ja pysäkiltä kyytiin astuu kymmenkunta ihmistä. He onnistuvat juuri ja juuri löytämään itselleen istumapaikan ei-kenenkään vierestä. Omasta penkistäni katsottuna etuoikealla sijaitsevalle, selkä menosuuntaan sijoitetulle penkille lysähtää mustaan verrytteluasuun pukeutunut poika, ehkä noin 15-vuotias. *Bling.* Ovet sulkeutuvat.

Ratikka lähtee liikkeelle. Kuin vanhasta tottumuksesta poika kaivaa puhelimen taskustaan ja alkaa selata sitä hajamielisesti. Hän tosin tuskin edes ymmärtää lukemaansa; huomaanhan hänen katseensa vähän väliä poikkeavan suuntaani. Hetken jopa luulen hänen vilkuilevan minua kastanjanruskeiden hiustensa lomasta, mutta edessäni istuvan teinitytön korjatessa asentoaan tajuan jääväni kakkoseksi.

Monotoninen naisääni kailottaa jälleen seuraavan pysäkin nimen. *Töölöntulli. Tölö tull*. Pojan katse on vähitellen liimautunut häntä muutaman vuoden vanhempaan tyttöön edessäni. Tytön tummissa kiharoissa hiuksissa on vaaleita raitoja, hänen korvissaan kuulokkeet ja suuret helmikorvakorut. Hän näpyttelee äänekkäästi puhelintaan kirkkaanpinkeillä tekokynsillään näyttäen harvinaisen välinpitämättömältä vilkaisemaankaan tätä kuolaavaan, viistosti vastapäätä istuvaan poikaan. Turha toivo, nulikka. Olet tytölle aivan liian nuori ja kypsymätön, luultavasti liian lyhytkin. Et edes tule näkemään häntä enää jommankumman jäätyä pois kyydistä.

Tunnen yllättäen ratikan nytkähtävän liikkeelle, vaikken huomannut sen koskaan edes pysähtyneen ja vaihtaneen matkustajiaan. Olen aivan liian uppoutunut tähän yksipuolisen rakkauden teatteriin, jota pääsen seuraamaan vieläpä aivan lähietäisyydeltä. Sympatiani ovat pojan puolella; tyttö on kuin jääkuningatar kiristäessään tunnelmaa kuin liian pitkään jatkunut hiljaisuus kahvipöydässä. Kohdistan vuoroin tyttöön vuoroin poikaan suuntautuneen katseeni

vaihteen vuoksi raitiovaunun keskiosaan, jossa huomioni kiinnittyy heti tummansiniseen virka-asuun sonnustautuneeseen mieheen. Sanojen ”*Kansaneläkelaitos*” ja ”*Folkpensionsanstalten*” sijaan korviini kantautuu virkaintoinen miesääni: ”Olisiko lippua näyttää?”.

Ryhdyn tunnustelemaan takkini taskuja löytääkseni matkakortin. Käteni lähes tärisevät, vaikka syytä huoleen ei pitäisi olla; olenhan leimannut lippuni tuttuun tapaan ratikkaan noustessa. Ilmapiiri on suoraan kuin kauhuelokuvasta; pahamaineinen lipuntarkastaja ahdistelee matkustajia liikennevaloihin jumittuneessa ratikassa. Ratikassa, josta ei pääse pakoon. Hetken haparoituani havahdun nopeasti hereille pienestä sekaisuudesta ja tajuan vasemman käteni puristaneen korttia koko tähänastisen matkan. Tunnen oloni tyhmäksi. Pulssini laskee välittömästi, vaikka *vaara* ei ole vielä ohi. Mitä jos korttini ei toimikaan?

Katsahdan hetken tauon jälkeen taas etuoikealle, pojan penkin suuntaan. Penkki on kuitenkin tyhjä. Syynään katseellani koko lähiympäristön vain huomatakseni pojan seisovan jo vieressäni, lähimpien ovien edessä. Hän painelee peukalollaan hermostuneesti tangossa jo punaisena hehkuvaa stop-nappia ikään kuin luullen, että kuljettaja päästäisi hänet ulos pysäkkien välissä, ratikan seistessä paikallaan Töölön tullin vanhojen kivipylväiden kohdalla. Hahaa, pojalla ei selkeästi ole näyttää lippua! Myhäilen vahingoniloisena mielessäni samalla kääntäen katseeni yhä edessäni istuvaan teinityttöön, joka pitelee kädessä puhelintaan. Virtuaalinen lippu vilkkuu keltaisena näytöllä. Tyttö märehtii purkkaansa hitaasti ja räpsyttää tekoripsillä varustettuja silmiään varmasti niin kyllästyneen näköisenä kuin osaa. Huomaan hänen kuitenkin ensi kertaa katsahtavan itseään nuorempaan poikaan päin. Tämä tosin on kiinnittänyt huomionsa jo useita penkkirivejä edenneeseen, lähestyvään tarkastajaan, joka kohta lukisi laitteellaan minunkin lippuni. Ensin taitaa kuitenkin poika jäädä nalkkiin.

Ratikka luisuu vihdoin jälleen liikkeelle. *Kansaneläkelaitos. Folkpensionsanstalten*. Tarkastaja kävelee voitonriemuisena lähes ovea vasten nojaavaa poikaa kohti ja sanoo ne sanat, joita poika toivoi olevansa kuulematta: ”Näyttäisitkö matkalipun?” Poika kääntää katseensa tarkastajaan, joka tietää iskeneensä kultasuoneen. Tarkastajan ajatukset voi vaivatta lukea naamasta: *”Sitä saa mitä tilaa, kloppi.”* Poika alkaa hitaasti kaivella taskujaan. Selvää ajanpeluuta, ajattelen. Huomaan hermostuneisuuttani vispaavan oikeaa jalkaani ylös alas. Seuraava pysäkki on enää sadan metrin päässä. Vilkaisen tyttöä. Hän seuraa pojan ja tarkastajan välistä tilannetta yhtä kiinnostuneesti kuin minä. Raitiovaunun vauhti on alkanut hidastua. Kyse olisi enää muutamista sekunneista. Ehtiikö ratikka pysähtyä? Ehtiikö poika

singahtaa ulos ennen tarkastajan kärsivällisyyden loppumista? Ei, ei voi ehtiä. Ihmeenhän tässä pitäisi tapahtua. Ja samassa se tapahtuukin: tympeän, kylmän ja ylimielisen ulkokuoren alta paljastuu enkeli. Tyttö nousee edessäni ylös ja huikkaa tarkastajalle: ”Hei, minulla olisi tässä lippu valmiina. Skannaa tämä ensin.” Tarkastaja kääntyy kannoillaan, tepastelee tytön luo ja asettaa lukulaitteensa digitaalisen lipun ylle. Menee useita sekunteja. Tytön pää kääntyy kohti poikaa, joka rämpyttää ovenavausnappia juuri ja juuri pysähtyneessä kulkuneuvossa. Ovet avautuvat. Poika vilkaisee tyttöä, joka hymyilee aurinkoisesti. Poika vastaa hymyyn omallaan ja näyttää pelastajalleen kiitokseksi peukaloaan ennen täyteen juoksuun pinkaisemista. Näen ikkunasta vain kovaa kyytiä ihmismassaa kohti loittonevan kastanjanruskean hiuspehkon. Samassa tarkastaja tytön edessä kääntyy takaisin ovia, mutta aivan liian myöhään. Saalis on jo päässyt karkuun. Tarkastaja kiroaa, minä taas hymähdän hiljaa. Suuni kääntyy jopa pieneen virneeseen. Onnistun palauttamaan kasvoni peruslukemille juuri ennen kortin ojentamista tarkastajalle. Sekunnit ovat pitkiä laitteen analysoidessa korttini lipunostohistoriaa. ”Kiitos”, innoton tarkastaja onneksi hetken kuluttua sanoo. Salaa jännittyneet lihakseni rentoutuvat. Vaara ohi.

Emmi Papinniemi, Töölön Yhteiskoulun lukio, Helsinki

Kirjoittaja sijoittui novellillaan toiseksi Mika Waltari -seuran kirjoituskilpailussa. Hän kirjoitti ylioppilaaksi kirjoituskilpailun jälkeen ja aloitti tänä syksynä yliopisto-opinnot ulkomailla.